Toelichting bij de motie vreemd aan de agenda: Voornemen tot aanvaarding nevenfuncties door wethouders

Geachte raadsleden,

Er zijn onlangs schriftelijke vragen[1] gesteld over de wijze waarop twee wethouders nevenfuncties (als verkenner respectievelijk informateur) hebben aanvaard. De raad vernam dit via de media, niet via een voorafgaande melding door het college. De beantwoording[2] van het college is onbevredigend op een cruciaal punt: de wettelijke meldingsplicht vooraf.

Achtergrond en wettelijk kader

Artikel 41b lid 2 van de Gemeentewet bepaalt dat een wethouder het *voornemen* tot aanvaarding van een nevenfunctie voorafgaand aan de raad moet melden. Dit is geen administratieve formaliteit. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt duidelijk de bedoeling:

> "Deze regeling houdt in dat nevenfuncties «waarvan de vervulling ongewenst is met het oog op een goede vervulling van het wethouderschap» niet zijn toegestaan (eerste lid). (...) Op grond van het tweede lid is hij echter verplicht een eventueel voornemen tot aanvaarding van een nevenfunctie te melden aan de raad. Dat wil zeggen dat hij dan zelf al tot de conclusie is gekomen dat de desbetreffende nevenfunctie kan worden aanvaard. Indien de raad tot een ander oordeel komt, ligt het in de rede dat de wethouder alsnog afziet van aanvaarding. Doet hij dat niet, dan is het aan de raad om af te wegen in hoeverre daaraan politieke consequenties moeten worden verbonden."
>
> https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-27751-3.html

De meldingsplicht geeft de raad de kans om te toetsen of de nevenfunctie zich laat verenigen met een goede vervulling van het wethouderschap. Transparantie (openbaarmaking achteraf, lid 3) is secundair; het gaat om preventieve controle door de volksvertegenwoordiging.

Specifiek over de collegebeantwoording (subvraag 6)

In de beantwoording stelt het college letterlijk:

> "Hoewel de nevenfuncties vanuit het oogpunt van transparantie uiteraard gemeld hadden moeten worden aan de gemeenteraad, hoeven nevenfuncties niet goedgekeurd te worden door de raad…"

---

[1] https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/de71c2d7-11e2-46d7-953d-08f5b38df8eb

[2] https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/041d3b18-bfc7-4b47-89c2-32e4858c65d2

Formeel lijkt dit juist: de wet spreekt inderdaad niet van een *formele goedkeuring* (er is geen vetorecht of besluitvormingsbevoegdheid bij de raad). **Maar dit antwoord miskent volledig de materiële en politieke bedoeling van de wet.**

De meldingsplicht is juist bedoeld om de raad in staat te stellen een oordeel te vellen *voordat* de nevenfunctie wordt aanvaard. Het college reduceert de verplichting tot louter transparantie (achteraf melden), terwijl de wetgever expliciet een preventief toetsingsmoment voor de raad heeft willen creëren. Door de melding achterwege te laten en vervolgens te stellen dat "goedkeuring toch niet nodig is", ontneemt het college de raad de wettelijk bedoelde mogelijkheid om tijdig een oordeel uit te spreken. Dat is precies de kern van het probleem.

Waarom deze motie?

Deze motie trekt een principiële grens over de verhouding tussen raad en college. Zij:

- Herinnert aan de wettelijke en democratische spelregels.
- Verzoekt het college om structureel de voorafgaande meldingsplicht na te leven.
- Geeft de raad de mogelijkheid om bij toekomstige voornemens een oordeel uit te spreken *voordat* de nevenfunctie wordt aanvaard.
- Vraagt om rectificatie voor reeds aanvaarde functies waarbij de melding ontbrak.

De formulering is bewust zakelijk en niet-politiek geladen. Het gaat niet om personen of "politieke consequenties", maar om het correct functioneren van de dualistische bestuursvorm. Een heldere toepassing van artikel 41b versterkt de controlerende rol van de raad en voorkomt discussies achteraf.

Waarom verstandig om aan te nemen?

- **Breed draagvlak**: Veel fracties hechten aan een sterke positie van de raad en aan naleving van de Gemeentewet.
- **Preventief**: Het voorkomt herhaling en geeft het college een duidelijke werkwijze.
- **Democratisch belang**: De raad moet niet afhankelijk zijn van media om te weten wat wethouders naast hun ambt doen. Voorkómen is beter dan genezen.
- **Geen precedent**: Door nu duidelijk te maken dat de raad dit niet accepteert, wordt de norm hersteld zonder dat het persoonlijk wordt.

Wij roepen u op deze motie te steunen. Het is een kleine, maar belangrijke stap om de balans tussen college en raad te waarborgen en de integriteit van het lokale bestuur te beschermen.

Met vriendelijke groet,

Namens de SP-fractie Arnhem

Gerrie Elfrink

Noud Roelen